?yunun 5-d? Bak?da Heyd?r ?liyev M?rk?zind? Az?rbaycan Respublikas?n?n ?qli Mülkiyy?t Agentliyi, T?hsil Nazirliyi, Ümumdünya ?qli Mülkiyy?t T??kilat? (Ü?MT) v? Avrasiya Patent T??kilat?n?n birg? ?m?kda?l??? il? "Bilik v? innovasiya iqtisadiyyat?na ?qli mülkiyy?tin d?st?yi" mövzusunda beyn?lxalq konfrans keçirilib.

T?dbird? dövl?t v? hökum?t r?smil?ri, Milli M?clisin deputatlar?, ali m?kt?bl?rin rektorlar?, beyn?lxalq t??kilatlar?n r?hb?rl?ri v? nümay?nd?l?ri, elm v? t?hsil ictimaiyy?tinin t?msilçil?ri i?tirak edibl?r.

Az?rbaycan Respublikas? ?qli Mülkiyy?t Agentliyi ?dar? Hey?tinin s?dri Kamran ?manov Ü?MT-in ba? direktoru Frensis Qarrinin Bak?ya s?f?rini yüks?k d?y?rl?ndirib, bu qurumla ?m?kda?l???n u?urlu n?tic?l?rind?n söz aç?b. Bildirilib ki, haz?rda ölk?mizd? ?qli Mülkiyy?t Agentliyi, T?hsil Nazirliyi v? Ü?MT-in birg? haz?rlad??? "Universitet v? elmi-t?dqiqat institutlar?nda ?qli mülkiyy?t siyas?ti üçün milli layih?" h?yata keçirilir. Bu layih? ölk?mizd? elmi-t?dqiqat n?tic?l?rinin kommersiyala?d?r?lmas?, t?tbiqi mexanizml?rinin t?kmill??dirilm?si, yarad?lan yüks?k texnologiyalar?n iqtisadiyyatda t?tbiqi üçün ?lveri?li ??raitin yarad?lmas? v? iqtisadi s?m?r?sinin art?r?lmas? m?qs?dl?rin? xidm?t edir. Bununla ba?l? 2017-ci ild? Birg? B?yannam? imzalan?b. Qeyd olunan m?s?l?l?r? aid 2016-2017-ci ill?rd? Ü?MT il? birg? ?m?kda?l?qda üç beyn?lxalq t?dbir keçirilib, elm ocaqlar?nda ?qli mülkiyy?t siyas?ti il? ba?l? tan?nm?? beyn?lxalq ekspertl?r t?r?find?n laz?mi köm?k göst?rilib, müt?x?ssis haz?rl??? apar?l?b. Buradak? s?rgid? ?m?kda?l???n b?hr?si kimi startaplar?n v? spinautlar?n f?aliyy?tl?rinin n?tic?l?ri nümayi? etdirilir.

F.Qarrinin "g?l?c?kd? texnologiyalar t?r?find?n ?qli mülkiyy?tin beyn?lxalq arxitekturas? v? formas?n?n getdikc? daha çox dikt? edil?c?yi v? onu idar? etm?si qaç?lmazd?r" fikrini xat?rladan K.?manov deyib ki, bununla da texnologiyalar?n ?qli mülkiyy?tin mövcud land?aft?na kardinal t?sirini v? öz növb?sind?, ?qli mülkiyy?tin buna qar?? ç?xmamas?n?, ?ksin?, ona uy?unla?mas?n? vur?ulay?r?q. Bu da F.Qarrinin önc?d?n gördüyü ?qli mülkiyy?tin g?l?c?k t?kamülünün konturlar?n? mü?yy?nl??dirir. M?hz bu s?b?bl?rd?n F.Qarrinin ?qli mülkiyy?tin rolunun yenid?n d?rk edilm?si bar?d? fikirl?rin? qo?ulur v? d?st?kl?yirik. ?qli mülkiyy?tin d?yi?mi? rolu onun f?aliyy?tinin yeni konteksti v? ona münasib?td? bizim dü?ünc? t?rzimizin d?yi?m?si Az?rbaycan üçün çox aktuald?r. Çünki Az?rbaycan yeni iqtisadi siyas?tinin mühüm qolu–innovativ inki?afa q?d?m qoyur. Qeyri-neft sektorunu inki?af etdir?n, diversifikasiyan? u?urla aparan v? "Made in Azerbaijan" brendini t??viq ed?n dövl?timiz q?sa müdd?td? böhran v?ziyy?tini arxada qoyub, haz?rda ölk?d? iqtisadi art?ml? dinamika mü?ahid? olunur, qeyri-neft sektorunda cari ilin dörd ay?nda 11 faiz ir?lil?yi? var v? möt?b?r Dünya ?qtisadi Forumunun m?lumat?na ?sas?n, Az?rbaycan r?qab?tqabiliyy?tliliy? gör? dünyada bir s?ra inki?af etmi? ölk?l?ri üst?l?y?r?k 35-ci yeri tutur.

Ya?ad???m?z "bilikl?r c?miyy?tind?", texnologiyalar?n s?çray??? dövründ? v? r?q?msal innovasiyalar?n "r?q?msal imperativ" zaman?nda innovativ inki?af t?dqiqatlar?n n?tic?sind? ?ld? edil?n bilikl?rin v? texnologiyalar?n, investisiyalar?n v? ?qli mülkiyy?tin yaratd??? insan kapital?n?n ekosistemidir. Prezident ?lham ?liyevin sözl?ri il? des?k, "müasir dünya sivilizasiyas?n?n t?r?qqisind? insan kapital? v? intellekt yeni keyfiyy?t amili kimi h?lledici ?h?miyy?t da??y?r. H?r bir dövl?ti rifah v? yüks?li?? aparan yol elm v? innovasiyalara ?saslanan inki?afdan keçir".

K.?manov deyib ki, qar??m?zda duran v?zif?l?ri d?, Prezident ?lham ?liyevin Davos ?qtisadi Forumunda vur?ulad??? kimi, "g?l?c?yimiz – innovasiyalar, texnologiyalar, yax?? idar?etm?, ??ffafl?q v? sahibkarlara dövl?t d?st?yind?dir" fikri il? izah etm?k olar. Bu yolla ir?lil?y?n Az?rbaycan 2009-cu ild?n ba?layaraq, yuxar?-orta g?lirli ölk?l?r s?ras?ndad?r. Davos ?qtisadi Forumunun 2018-ci il üçün "?nklüziv inki?af indeksi"n? ?sas?n, ölk?miz inki?af ed?n ölk?l?r aras?nda üçüncü yeri tutur.

Ölk? miqyas?nda apar?lan islahatlar ?qli mülkiyy?t sah?sin? müsb?t t?sirini göst?rir. Bel? ki, R?qab?tqabiliyy?tlilik ?ndeksinin "?qli mülkiyy?tin qorunmas?" alt göst?ricisi üzr? Az?rbaycan 37-ci yeri tutur. Bununla da Az?rbaycan 2016-2017-ci ill?rl? müqayis?d? "?qli mülkiyy?tin qorunmas?" göst?ricisi üzr? tutdu?u 71-ci yerd?n 34 pill? yüks?l?r?k, MDB ölk?l?ri s?ras?nda lider mövqeyini möhk?ml?ndirib.

Ölk?mizin kreativ iqtisadiyyat?n?n (mü?lliflik v? ?laq?li hüquqlara ?saslanan s?nayemiz) ÜDM-d?ki pay? be? faizi ötüb, dünyan?n orta s?viyy?sind?dir, h?tta bir s?ra inki?af etmi? ölk?l?ri gerid? qoyur. Piratç?l??a qar?? görül?n t?dbirl?r n?tic?sind? 2005-ci ill? müqayis?d? piratç?l???n s?viyy?si müxt?lif sah?l?rd? 20-30 faiz a?a?? dü?üb.

Prezident ?lham ?liyevin u?urlu xarici siyas?ti v? d?st?yi n?tic?sind? Az?rbaycan ?qli mülkiyy?t sah?sind? f?al beyn?lxalq ?m?kda?l?q apar?r, mü?lliflik v? ox?ar hüquqlar sah?sind? 6, s?naye mülkiyy?tin? aid 11 beyn?lxalq çoxt?r?fli konvensiya v? sazi?l?rd? i?tirak edir. Haz?rda Ü?MT-in mü?lliflik hüququna aid iki yeni müqavil?sin? – M?rake? v? Pekin müqavil?l?rin? qo?ulma prosesi gedir, h?mçinin s?naye mülkiyy?ti il? ba?l? üç sazi?? qo?ulmaq planla?d?r?l?r.

Vur?ulan?b ki, Az?rbaycan Ü?MT-in r?hb?r orqanlar?nda, o cüml?d?n Koordinasiya Komit?sind?, Proqram v?

Büdc? Komit?sind? t?msil olunur. Az?rbaycan?n nümay?nd?si - ?qli Mülkiyy?t Agentliyi ?dar? Hey?tinin s?dri K.?manov "Ü?MT-in Mü?lliflik hüququna dair Müqavil?si" Assambleyas?n?n vitse-prezidenti seçilib.

Ü?MT il? ?m?kda?l???n n?tic?si olaraq, 2006-c? ild? Az?rbaycan Respublikas? Hökum?ti il? bu qurum aras?nda ?m?kda?l?q Proqram?, 2014-cü ild? ?m?kda?l?q haqq?nda anla?ma memorandumu v? haz?rda yenil?nmi? memorandum imzalan?b.

Dövl?timizin ba?ç?s?n?n s?yl?ri n?tic?sind? Az?rbaycan?n ?qli mülkiyy?t? aid z?ngin milli qanunvericilik bazas? formala??b. Buraya bilavasit? ?qli mülkiyy?ti qoruyan s?kkiz qanun v? m?c?ll?nin müvafiq müdd?alar?, ?qli mülkiyy?t hüquqlar?n? dolay?s? il? qoruyan iki qanun v? ?qli mülkiyy?t hüquqlar?n?n qorunmas?na istinad olunan 12 qanun daxildir. MDB m?kan?nda analoqu olmayan "?qli mülkiyy?t hüquqlar?n?n t?minat? v? piratç?l??a qar?? mübariz?" v? Avropada ilk olan "Az?rbaycan folkloru nümun?l?rinin hüquqi qorunmas?" haqq?nda qanunlar xüsusil? qeyd edilm?lidir.

Prezident ?lham ?liyevin t?sdiq etdiyi "Az?rbaycan 2020: g?l?c?y? bax??" ?nki?af Konsepsiyas?nda ?qli mülkiyy?t prioritet istiqam?t kimi q?bul edilib v? s?n?d? bu sah?nin inki?af? il? ba?l? s?kkiz t?dbir daxil edilib.

Ölk? Prezidentinin 2018-ci il 20 aprel tarixli S?r?ncam? il? Az?rbaycan Respublikas?n?n ?qli Mülkiyy?t Agentliyi yarad?l?b.

Dövl?t ba?ç?s?n?n apard??? institusional islahatlara uy?un olaraq t?sis edilmi? ?qli Mülkiyy?t Agentliyinin qar??s?nda duran v?zif?l?r Prezident ?lham ?liyevin innovasiyal? inki?afla ba?l? yürütdüyü iqtisadi islahatlar siyas?tini formala?d?r?l?r v? ?qli mülkiyy?tin bu siyas?tin t?sirin? v? innovativ inki?afa adekvat xidm?t göst?rm?sini ?hat? edir. H?min v?zif?l?rin icras? üç amil n?z?r? al?nmaqla, h?yata keçirilir: ali t?hsil v? elm sistemind? radikal transformasiya n?tic?sind? 3.0 (t?hsil, t?dqiqatlar v? bilikl?rin kommersiyala?mas?) universitetl?rin yaranmas?, burada texnologiyalar?n kommersiyala?mas? v? transferinin ön plana çevrilm?si; kiçik v? orta sahibkarl???n (KOS) iqtisadi rolunun v? innovasiya imkanlar?n?n art?r?lmas?, burada ?qli mülkiyy?t siyas?tinin d?st?kl?nm?si, texnoloji innovasiyalar?n stimulla?d?r?lmas?; ?qli mülkiyy?tin yeni f?aliyy?t konteksti il? ba?l? onun d?yi?mi? rolunun n?z?r? al?nmas?, s?rv?tl?rin yaranma m?rk?zinin maddi aktivl?rd?n qeyri-maddi aktivl?r?, intellektual kapitala yön?lm?si v? investisiya ax?nlar?n?n ?qli mülkiyy?t? istiqam?tl?nm?si.

Qeyd olunanlarla ba?l? bir s?ra t?dbirl?r, o cüml?d?n Az?rbaycan?n uzunmüdd?tli ?qli mülkiyy?t Strategiyas?n?n haz?rlanmas?; ?xtiraç?lara d?st?k m?qs?dil? beyn?lxalq patent qeydiyyat? PCT sisteminin t??viqi v? dövl?t t?r?find?n x?rcl?rin bir qisminin öd?nilm?si, h?mçinin patent al?nmas?n? sad?l??dir?n Patent hüququ Müqavil?sin? (PLT) qo?ulmas? v? Texnologiya v? ?nnovasiyalara D?st?k M?rk?zinin yarad?lmas?; Universitetl?r, elmi-t?dqiqat institutlar?nda v? KOS subyektl?rind? IP ofisl?rin yarad?lmas?, onlar?n texnologiyalar?n kommersiyala?ma ofisl?rin? (TKO) çevrilm?si; Elm v? s?naye aras?nda ba?lant?, ixtiraç?l?q f?aliyy?tinin keyfiyy?tc? artmas? v? t?tbiqi xarakter da??mas? üçün Texnologiyalar?n transfer M?rk?zl?ri v? ?qli mülkiyy?t hüquqlar?n?n Kommersiyala?d?r?lmas? M?rk?zl?rinin, o cüml?d?n ?qli Mülkiyy?t Agentliyi n?zdind? yarad?lmas?; "Made in Azerbaijan" brendinin t??viqi, "?mt?? ni?anlar?n?n beyn?lxalq qeydiyyat?na dair Madrid Sazi?i" ç?rçiv?sind? qorunan yerli ?mt?? ni?anlar?n?n x?rcl?rinin qism?n dövl?t hesab?na öd?nilm?si v? kütl?vi istehsal olunan v? f?rdi toxunan xalçalar?m?z üz?rind? Az?rbaycana aid loqonun ilm?l?rl? toxunmas?na d?st?k verilm?si v? qeydiyyata al?nmas?; R?q?mli ??b?k?l?rd? ?qli mülkiyy?t hüququ il? qorunan obyektl?rin istifad? edilm?sinin idar?etm? sisteminin t?tbiqi h?yata keçirilm?lidir.

K.?manov Ü?MT-in ba? direktoru F.Qarriy?, Avrasiya Patent T??kilat?n?n prezidenti xan?m Saule Tlevlessovaya keçiril?n konfranslara d?st?k göst?rdikl?rin? gör? t???kkürümü bildirib, i?tirakç?lara u?urlar arzulay?b.

T?dbird? ç?x?? ed?n F.Qarri Bak?ya s?f?rinin ?h?miyy?tind?n, Az?rbaycan Respublikas?n?n ?qli Mülkiyy?t Agentliyi il? faydal? v? s?m?r?li ?m?kda?l?qdan dan???b, iki qurum aras?nda ?laq?l?rin daha da geni?l?nm?sinin vacibliyini vur?ulay?b.

Ü?MT-in ba? direktoru deyib ki, son on ild? ?qli mülkiyy?t? qlobal s?viyy?d? diqq?t v? maraq artmaqdad?r. Dünyan?n müxt?lif ölk?l?rind? ?qli mülkiyy?t f?aliyy?tinin t?tbiqi iqtisadiyyat?n inki?af? il? ba?l?d?r. Öt?n il ?mt?? ni?anlar? il? ?laq?dar iki milyona yax?n ?riz? verilib. ?nnovasiya v? ?qli mülkiyy?tin co?rafiyas? da d?yi?m?kd?dir. Asiya qit?si intellektual ?qli mülkiyy?t ?riz?l?rinin ?sas m?nb?yin? çevrilib. Qlobal s?viyy?d? 60 faizd?n çox ?riz? Asiya ölk?l?rind?n daxil olub. Beyn?lxalq patent ?riz?l?rinin 49 faizi Asiya qit?sind?n g?lir. Strateji mövqey? malik Az?rbaycan kimi ölk?l?r üçün bu çox vacib göst?ricidir. ?qli mülkiyy?tin f?aliyy?t göst?rdiyi texnoloji ?sas d?yi?ib. Xüsusi ?h?miyy?tli

ekosisteml?rin yarad?lmas?nda universitetl?rin rolu böyükdür. Çox ?ad?q ki, Az?rbaycanda bu sah?d? birg? layih? h?yata keçirilir. Universitetl?r v? t?dqiqat institutlar? d?yi?iklikl?rin ?sas? v? bilik m?nb?yidir. Onlar bilikl?rin iqtisadiyyatda elmi t?dqiqi bax?m?nda elm v? texnologiya aras?nda körpü rolunu oynay?r. Bunun üçün müxt?lif siyas?tl?r v? t?dqiqatlar?n d?st?kl?nm?si laz?md?r. T?dqiqat institutlar? v? universitetl?rin inki?af? u?urlu innovasiya sistemi üçün vacibdir.

Az?rbaycan Milli Elml?r Akademiyasinin prezidenti, akademik Akif ?lizad? bildirib ki, ölk?d? elm siyas?tini, o cüml?d?n uzunmüdd?tli elmi t?dqiqat i?l?rini AMEA h?yata keçirir, r?qab?t? davaml? innovasiya iqtisadiyyat?n?n formala?mas?nda bu t??kilat?n rolu böyükdür. Dünya t?crüb?sind? elm-biznes ?m?kda?l???n?n xüsusi ?h?miyy?t verildiyi m?qamlardan biri d? elmi-t?dqiqat institutlar?n?n t?rkibind? texnoparklar?n yarad?lmas?d?r. Dövl?timizin ba?ç?s?n?n 2016-c? il 8 noyabr tarixli müvafiq S?r?ncam? il? yarad?lan “AMEA Yüks?k Texnologiyalar Park?” bu istiqam?td? at?lan çox vacib add?mlardan biridir. Elm-biznes ?m?kda?l???n?n formala?d?r?lmas? istiqam?tind? real i?l?r gör?n AMEA v? onun n?zdind? yarad?lan Yüks?k Texnologiyalar Park? q?sa müdd?td? bir s?ra i?l?ri u?urla h?yata keçirib.

T?hsil naziri Ceyhun Bayramov vur?ulay?b ki, u?urlu inki?af?n t?m?lind? bilikyönümlü c?miyy?tin v? r?qab?tqabiliyy?tli mühitin texnoloji innovasiyalarla tamamlanmas? dayan?r. Ya?ad???m?z bilik v? innovasiya iqtisadiyyat? dövründ? davaml? v? h?rt?r?fli inki?af?n t?min edilm?sind? elm v? t?hsilin rolu ?h?miyy?tli d?r?c?d? artmaqdad?r. ?nnovasiya prosesi yenilikl?rin yarad?lmas?ndan ba?layaraq bu yenilikl?rin m?nims?nilm?si v? bazara ç?xar?lmas?nad?k olan bütün m?rh?l?l?rd? ?qli mülkiyy?tin i?tirak?n? özünd? ehtiva edir. Prezident ?lham ?liyev t?r?find?n u?urla h?yata keçiril?n strategiyan?n ?sas prioritetl?rind?n biri bilik iqtisadiyyat?n?n formala?d?r?lmas?, t?hsil, elm v? innovasiya aras?nda s?m?r?li ?laq?l?rin yarad?lmas?d?r.

Qeyd edilib ki, ali t?hsil mü?ssis?l?rinin t?dqiqat v? innovasiya m?rk?zl?ri kimi inki?af etdirilm?si, universitetl?rin elmi v? elmi-texniki f?aliyy?tinin n?tic?l?rinin kommersiyala?d?r?lmas? is? yüks?k elmi potensial? t?l?b edir. Haz?rda universitetl?rd? v? elmi t??kilatlarda ümumilikd? 33 mind?n çox alim elmi t?dqiqatlarla m???ul olur ki, onlardan da 35 faizi f?ls?f? doktoru, s?kkiz faizi is? elml?r doktorudur. Qlobal elmi bazadan istifad? aktivliyinin dinamikas?nda 2017-ci ild? ?vv?lki ill?rl? müqayis?d? 75 faiz art?m mü?ahid? olunub, impakt faktorlu jurnallarda çap olunmu? m?qal?l?rin say?nda son dörd ild? 68 faiz art?m qeyd? al?n?b. N??r aktivliyinin son üç ild? art?m dinamikas?na gör? Az?rbaycan regionda birinci yer? ç?x?b. 2017-ci ild? n??rl?rin say? üzr? ?n yüks?k göst?rici qeyd? al?n?b, ilkin t?hlill?r? ?sas?n, 1.118 elmi t?dqiqat i?inin t?xmin?n 43 faizi m?hz ali t?hsil mü?ssis?l?rinin pay?na dü?üb.

Avrasiya Patent T??kilat?n?n prezidenti xan?m Saule Tlevlessova diqq?t? çatd?r?b ki, Az?rbaycan bu qurumun s?kkiz üzvünd?n biridir. Öt?n il t??kilata müvafiq sah? üzr? 37 ?riz? daxil olub. Bu qurumun iyirmi illik f?aliyy?ti dövründ? ümumilikd? 320 ?riz? verilib, 240 ixtira qeyd? al?n?b. Az?rbaycandan haz?rda 7300 patent d?st?kl?nir. Ölk?d?n daxil olan ?riz?l?rin 80 faizi elmi mü?ssis?l?rin, akademiyalar?n v? institutlar?n pay?na dü?ür.

Sonra t?dbir i?tirakç?lar? universitetl?r t?r?find?n yarad?lm?? startaplar v? onlar?n nailiyy?tl?rini ?ks etdir?n s?rgi il? tan?? olublar.

Beyn?lxalq konfrans ç?rçiv?sind? “Qeyri-maddi aktivl?r v? qlobal d?y?r z?ncirl?ri: ?qtisadiyyat innovasiyan?n faydalar?ndan nec? yararlana bil?r?” mövzusunda regional seminar t??kil olunub.

Bir s?ra ölk?l?rd?n tan?nm?? ekspertl?rin i?tirak etdikl?ri seminarda “Ümumdünya ?qli Mülkiyy?t T??kilat?n?n “Qlobal d?y?r z?ncirl?rind? qeyri-maddi aktivl?r” (Ü?MT-in 2017 hesabat?na giri?), “?nnovasiya v? enerji” v? dig?r mövzularda m?ruz?l?r dinl?nilib. Mövzular ?traf?nda müzakir?l?r apar?l?b, suallar cavaband?r?l?b.

AZ?RTAC